

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการของครู และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม 2) เพื่อสร้างแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม

ในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการของครู และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม ขั้นตอนที่ 2 การสร้างแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม และขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการของครู และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม

1.1 ผลการศึกษาความต้องการของครูเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม พบว่าในภาพรวมครูมีความต้องการอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความต้องการสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านจำนวนนักเรียน รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีความต้องการต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านวิชาการ

1.2 ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตระพังพิทยาคม พบว่าโรงเรียนตระพังพิทยาคม มีปัจจัยภายนอกที่เป็นภาวะคุกคามทั้งหมด โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (-0.28) ปัจจัยด้านด้านเทคโนโลยี (-0.05) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (-0.02) และปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (-0.02) และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วสถานศึกษามี

สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นปัจจัยที่มีภาวะคุกคามต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (-0.38) ส่วนปัจจัยภายใน โดยสรุปมีปัจจัยที่เป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน โดยเรียงลำดับจากจุดแข็งมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (+0.10) ปัจจัยโครงสร้างและนโยบายของสถานศึกษา (+0.02) ปัจจัยด้านบุคลากร (0.00) ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ (0.00) ส่วนปัจจัยที่เป็นจุดอ่อน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้เรียน (-0.03) และปัจจัยด้านการเงิน (-0.01) เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมภายในเป็นปัจจัยที่เป็นจุดแข็งในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (+0.08) เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า สถานศึกษามีปัจจัยภายนอก เป็นภาวะคุกคามต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ อีกทั้งความไม่แน่ชัด และความไม่แน่นอนของกฎระเบียบ รวมไปถึงการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการ และความเจริญก้าวหน้าทางการสื่อสาร การใช้สื่อออนไลน์ของนักเรียนซึ่งเข้าถึงสื่อได้สะดวก โดยปราศจากการควบคุม ส่วนปัจจัยภายใน มีสภาพเป็นจุดแข็ง กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางระบบโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารที่คล่องตัว ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษามีนโยบายการดำเนินงานที่เป็นเอกภาพ สอดคล้องกับกฎระเบียบว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มีการกระจายอำนาจและเน้นการมีส่วนร่วม สถานศึกษามีบุคลากรพร้อมมีศักยภาพโรงเรียนมีครูที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สูงเหมาะสมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ดังนั้น หากพิจารณาตามการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาข้างต้น สถานศึกษาควรใช้กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียน เช่น การยกระดับหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การระดมทรัพยากร การประสานความร่วมมือจากองค์กรต่าง ๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

2. ผลการสร้างแนวทางบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม พบว่า 1) วิสัยทัศน์ “ภายใน 2562 โรงเรียนตระพังพิทยาคม จะเป็นโรงเรียนมัธยมประจำตำบลขนาดเล็ก ที่มีมาตรฐานและคุณภาพระดับแนวหน้าของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 12” 2) พันธกิจ “พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิผลโรงเรียนตระพังพิทยาคม” 3) เป้าประสงค์ ประกอบด้วย (1) มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น (2) มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (3) งานวิชาการมีคุณภาพสูงขึ้น (4) มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง (5) มีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการ 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มจำนวนนักเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก

ทุกภาคส่วน โดยการพัฒนาโรงเรียนในแต่ละยุทธศาสตร์มีวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และวิธีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

ในการตรวจสอบแนวทางบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการศึกษาการทดลองใช้แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการดำเนินการทดลองใช้แนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม

3.1.1 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มจำนวนนักเรียน พบว่า บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนี้ ปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนรวมทั้งหมด 53 คน ปีการศึกษา 2559 มีนักเรียนรวมทั้งหมดจำนวน 93 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2558 คิดเป็นร้อยละ 87.47 ปีการศึกษา 2560 นักเรียนรวมทั้งหมด 133 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2559 คิดเป็นร้อยละ 71.51 และปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนรวมทั้งหมด 174 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2560 คิดเป็นร้อยละ 65.41

3.1.2 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พบว่า จากผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2561 ทั้ง 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับ ดีเลิศ

3.1.3 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษาของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 พบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.48 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2560 พบว่า มีค่าเฉลี่ย 34.04 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.27 นอกจากนี้ นักเรียนไม่มีผลการเรียน 0, ร และ มส. ในปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561

3.1.4 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ผลการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 – 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 จากการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 8 ด้าน มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ด้านการเรียนลดลง ร้อยละ 12.87 ด้านสุขภาพร่างกายลดลง ร้อยละ 11.50 ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรมลดลง

ร้อยละ 22.00 ด้านเศรษฐกิจลดลง ร้อยละ 12.00 ด้านการคุ้มครองนักเรียนลดลง ร้อยละ 23.37 ด้านสารเสพติดลดลง ร้อยละ 9.00 ด้านความปลอดภัยลดลง ร้อยละ 16.50 และด้านพฤติกรรมทางเพศลดลง ร้อยละ 9.12 และผลการออกกลางคัน ปีการศึกษา 2559 – 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 พบว่า มีนักเรียนออกกลางคัน ลดลง ร้อยละ 2.38

3.1.5 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน พบว่า ปีการศึกษา 2559 มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด งบประมาณ 81,000.00 บาท จากหน่วยงานภายนอกอื่นๆ งบประมาณ 364,478.00 บาท และมีการสนับสนุนความร่วมมือในลักษณะกิจกรรมจากองค์กรต่าง ๆ จำนวน 6 กิจกรรม ปีการศึกษา 2560 มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด งบประมาณ 1,239,200.00 บาท จากหน่วยงานภายนอกอื่นๆ งบประมาณ 323,285.38 บาท และมีการสนับสนุนความร่วมมือในลักษณะกิจกรรมจากองค์กรต่าง ๆ จำนวน 5 กิจกรรม ปีการศึกษา 2561 มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด งบประมาณ 3,442,380.00 บาท จากหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ งบประมาณ 675,711.75 บาท และมีการสนับสนุนความร่วมมือในลักษณะกิจกรรมจากองค์กรต่าง ๆ จำนวน 2 กิจกรรม

3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายกลุ่มเครือข่ายชุมชน และครู พบว่า มีความพึงพอใจต่อแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการของครูและสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม

ด้านจำนวนนักเรียน พบว่า จำนวนนักเรียนลดลงมาก โรงเรียนมีโอกาสสูงและเลิกสูง มีโรงเรียนขยายโอกาสและโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่บริการจำนวนมาก ไม่มีระบบขนส่งโดยสารสาธารณะผ่านบริเวณหน้าโรงเรียน ทำให้นักเรียนมีความลำบากในการเดินทางมาโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนในเขตพื้นที่บริการส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สนับสนุนให้บุตรหลานได้รับการศึกษาเพราะถือว่าเป็นภาระที่ยากลำบาก โรงเรียนเอกชนมีกลยุทธ์ในการดึงดูดให้นักเรียนเข้าเรียนโดยใช้ทุนการศึกษาและสวัสดิการเรียนฟรี เป็นสิ่งล่อใจ ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะสนับสนุนให้ลูกหลานไปเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ หรือโรงเรียนประจำจังหวัด โดยผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย (2558 : 5) ที่พบว่าจากสภาพบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ

การเมือง และอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงส่งผลให้โรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวโน้มปรับเปลี่ยนขนาดเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากอัตราการเกิดของประชากรไทยลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง โดยจากสถิติพบว่า ในปี 2555 ประชากรไทยมีบุตรเฉลี่ยประมาณ 1.6 คน ลดลงจากปี 2536 ที่ประชากรจะมีบุตรเฉลี่ยประมาณ 6 คน จากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาทำให้นักเรียนในประเทศไทยมีจำนวนลดลงตามไปด้วย จากเดิมที่มีมากถึง 8.8 ล้านคนในปี 2536 เหลือเพียง 7.2 ล้านคนในปี 2556 ผลที่ตามมาคือจำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากเดิม 10,887 แห่ง ในปี 2536 เป็น 15,386 แห่งในปี 2556 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2552) เรื่องแนวโน้มของการศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษาในอนาคต พบว่า ผู้ปกครองยังคงนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน แม้ว่าสถานศึกษาเอกชนเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าเรียนค่อนข้างสูงก็ตาม แต่ความนิยมก็ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่า สถานศึกษาเอกชนเหล่านี้จะต้องเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงเท่านั้น อีกทั้งการศึกษาสภาพและปัญหา การรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลการศึกษาที่สอดคล้องกันว่า นักเรียนและผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ทำให้โรงเรียนรับนักเรียนเกินแผนและบางแห่งรับนักเรียนต่ำกว่าแผน ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายรับนักเรียนเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้ต้องปรับการดำเนินการทุกปี การย้ายที่อยู่เพื่อเลือกโรงเรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียนพื้นที่บ้านใกล้โรงเรียนไม่ได้เรียนใกล้บ้าน ไม่สามารถควบคุมและกำกับให้เป็นไปตามนโยบายและแนวปฏิบัติ ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษามีความแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น

ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนมีขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อย แต่ภาระงานต้องดำเนินการตามภารกิจที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดทุกประการ เช่น การกำหนดโครงสร้างการบริหารตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา กำหนดให้มี 4 กลุ่มบริหาร และฝ่ายต่าง ๆ อีกจำนวนมาก โรงเรียนขาดการพัฒนาเป็นระยะเวลานาน ขาดงบประมาณในการสนับสนุน อาคารสถานที่ชำรุด ทరుดโทรม เสียหาย ขาดการซ่อมแซม บุคลากรขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขาดแรงจูงใจ ไม่รับรู้บทบาทหน้าที่ เนื่องจากไม่ได้วางระบบโครงสร้างและมอบหมายหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน โรงเรียนขาดการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนขาดความเชื่อมั่นจากผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น ระบบอินเทอร์เน็ตไม่ทันสมัย เนื่องจากโรงเรียนอยู่ในพื้นที่นอกเหนือการบริหารของบริษัทเอกชนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตระบบไฟฟ้าของโรงเรียนเก่า ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน หลอดไฟฟ้า ปลั๊กไฟ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ชำรุดเสียหายไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 5) ที่พบว่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

สภาพบริบทของการคมนาคมที่ผ่านมานับว่าไม่ค่อยสะดวกมากนัก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดตั้งโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประชากรที่อาศัยอยู่ แต่ปัจจุบัน ความจำเป็นดังกล่าวได้ลดลงเนื่องจากการคมนาคมสะดวกขึ้น ประกอบกับประชากรมีแนวโน้มลดลง อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ขนาดของโรงเรียนปรับเปลี่ยนเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ อัตราส่วนครูต่อนักเรียน และนักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน 1 คน สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนี้ โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ลักษณะพิเศษ อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ อยู่บนภูเขาสูง บนเกาะ นักเรียนมีปัญหาในการเดินทาง นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน และปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียนที่ย้ายติดตามผู้ปกครองไปรับจ้างทำงานต่างถิ่น ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่งนอกจากนี้จากการศึกษาของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557 : 63) ยังค้นพบว่า มีข้อจำกัดในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ความแตกต่างและช่องว่างระหว่างสถานศึกษาในเมืองขนาดใหญ่ กับสถานศึกษาในชนบทขนาดเล็กมีมาก เกิดความไม่เสมอภาคในการได้รับการพัฒนาโดยเฉพาะการได้รับการจัดสรรงบประมาณ ครู ที่ตรงกับความต้องการ และจำนวนสถานศึกษาขนาดเล็กมีมาก ไม่สามารถยุบ หรือรวมสถานศึกษาได้ เป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การลงทุนเพื่อการศึกษาที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตที่เกิดขึ้น ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และปัจจัยในการบริหารจัดการ ยังสอดคล้องกับ กุหลาบ ปุริสาร (2547 : บทคัดย่อ) ได้สรุปผลการปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก คือ ขาดสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีทางการศึกษา ข้อเสนอแนะคือ นโยบายการกระจายอำนาจควรนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา สิ่งที่สำคัญ และจำเป็นคือ การจัดการอบรมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 5) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

ด้านวิชาการ พบว่า นักเรียนที่เข้ามาเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษาของนักเรียนต่ำ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ต่ำ จำนวนนักเรียนที่ติด 0 , ร , มส. สูงมาก ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนไม่เพียงพอและล้าสมัย ขาดห้องเรียนที่ทันสมัย และขาดสื่อวัสดุอุปกรณ์ ที่ช่วยในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 5) ที่ค้นพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้ทรัพยากรที่ไม่คุ้มค่า การจัดสรรอัตรากำลังครู งบประมาณ และการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ทำให้โรงเรียน

ขนาดเล็กส่วนใหญ่มีสภาพปัญหา ด้านคุณภาพการจัดการศึกษาค่อนข้างต่ำ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกรอบสอง พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 300 คน) มีจำนวนร้อยละ 2 อยู่ในระดับ ปรับปรุง ร้อยละ 67.91 อยู่ในระดับพอใช้ และร้อยละ 29.99 อยู่ในระดับดี และเมื่อศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกช่วงชั้นในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดอื่น

ด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า จำนวนนักเรียนออกกลางคันสูง นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงสูง นักเรียนมีปัญหาเรื่องยาเสพติด และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์จำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้พยายามแก้ไขปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยได้มีนโยบายเกี่ยวกับสถานศึกษาขนาดเล็กโดยกำหนดรายละเอียดไว้ในยุทธศาสตร์การ จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 2 คือ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต กำหนดไว้ ดังนี้ ส่งเสริมการขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัย (3-5ปี) การจัดการศึกษากลุ่มเฉพาะด้านเฉพาะทาง และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กทุกสังกัดบูรณาการฐานข้อมูลและพัฒนาระบบติดตามเด็กออกกลางคันและเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษา สร้างกลไกความร่วมมือพัฒนาระบบการสะสมและเทียบโอนผลการเรียนการศึกษา ในระบบ นอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย และประสบการณ์จากการทำงาน รวมทั้งปรับระบบ การศึกษา ให้ผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพเรียนข้ามสายได้ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้มีความ หลากหลายเอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2549)

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โรงเรียนขาดการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด และขาดการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นในการสนับสนุนเพื่อพัฒนาโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 : 5) ที่ได้พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนขนาดเล็ก ประชากรมีฐานะยากจน ทำให้ไม่มีศักยภาพในการ ระดมทรัพยากรเพื่อนำมาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน และยังคงสอดคล้องกับ นิภาภัทร วรณาลัย (2553 : 79) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วม น้อยจะมีปัญหามากกว่าโรงเรียนที่มีส่วนร่วมมาก และแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีการ ส่งเสริมให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมและระดมทรัพยากรในด้านการวางแผนการจัดองค์การ การ บริหารงานบุคคล การอำนวยการและการประสานงาน นอกจากนี้ พบว่าการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขนาดเล็กให้มีประสิทธิผล จะต้องเน้น การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ พิธาน พันทอง (2548 : 145-163) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษภาพ โรงเรียนขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กจะต้องมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทราบ การจัดโครงสร้างระบบการบริหารจัดการจะมีโครงสร้างเล็กกลางและยืดหยุ่นมากขึ้น 2) การพัฒนาครู และบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็กต้องส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี 3) เน้นการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมตามหลัก Education for All หรือ All for Education และยังสอดคล้องกับ วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ (2547 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทาง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ผลการวิจัยพบว่ายุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่ผลสำเร็จ ของการบริหารจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการที่เน้นคุณภาพทั้งองค์กร ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ ธีระ รุญเจริญ (2550 : 7) ได้เสนองานวิจัย เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเงื่อนไขความสำเร็จของประสิทธิภาพการนำธรรมาภิบาลมาใช้ ผลการวิจัยพบว่ายุทธศาสตร์ความสำเร็จของโรงเรียนประกอบด้วย สถานศึกษาพัฒนาวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจเป้าหมายและมีการบริหารจัดการอย่างชัดเจนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา เป็นมืออาชีพ มุ่งมั่นสร้างเครือข่ายการทำงานแบบทุกคนมีส่วนร่วม

2. ผลการสร้างแนวทางบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิผล โรงเรียนตระพังพิทยาคม พบว่า 1) วิสัยทัศน์ ภายใน 2562 โรงเรียน ตระพังพิทยาคม จะเป็นโรงเรียนมัธยมประจำตำบลขนาดเล็ก ที่มีมาตรฐานและคุณภาพระดับแนว หน้าของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 12 2) พันธกิจ “พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพโรงเรียนตระพังพิทยาคม” 3) เป้าประสงค์ ประกอบด้วย (1) มีนักเรียนเพิ่มขึ้น (2) มีการ บริหารจัดการที่เป็นระบบ (3) มีคุณภาพทางวิชาการสูงขึ้น (4) มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ เข้มแข็ง (5) มีการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม โดยมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการ 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มจำนวนนักเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพการ บริหารจัดการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความ เข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากการ พัฒนาโรงเรียน โดยยุทธศาสตร์แต่ละด้านมีวัตถุประสงค์ และมาตรการดำเนินงาน โดยในการ ตรวจสอบแนวทางบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มี ประสิทธิภาพ โรงเรียนตระพังพิทยาคม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างแนวทางการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก โดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนตระพังพิทยาคม ได้ดำเนินการสอดคล้องกับหลักการวางทิศทางของสถานศึกษาตามแนวนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนา พัฒนพงษ์ 2546 : และพวงรัตน์ เกสรแพทย์ 2543 : 115 ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโรงเรียนโดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาการของผู้เรียน ด้านการผู้เรียนจัดระบบที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในชุมชน ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการสร้างเครือข่ายสถานศึกษาเพื่อส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. ผลการทดลองใช้การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนตระพังพิทยาคม

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 1 การเพิ่มจำนวนนักเรียน ได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ ปีการศึกษา 2558 มีนักเรียนรวมทั้งหมด 53 คน ปีการศึกษา 2559 มีนักเรียนรวมทั้งหมดจำนวน 93 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2558 คิดเป็นร้อยละ 87.47 ปีการศึกษา 2560 นักเรียนรวมทั้งหมด 133 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2559 คิดเป็นร้อยละ 71.51 และปีการศึกษา 2561 มีนักเรียนรวมทั้งหมด 174 คน เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2560 คิดเป็นร้อยละ 65.41 เปรียบเทียบ ปีการศึกษา 2558 กับ ปีการศึกษา 2561 พบว่ามีนักเรียนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 164.15 จากความสำเร็จดังกล่าว เป็นผลมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการตามมาตรการการดำเนินงานของยุทธศาสตร์การเพิ่มจำนวนนักเรียน โดยได้ค้นหาแนวทาง แก้ปัญหาเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การรับนักเรียน โดยการสำรวจข้อมูลสภาพแวดล้อม ภูมิศาสตร์ ชุมชน ประชากร และนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย กำหนดปฏิทินการทำงาน กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่ทำนาย เพื่อรณรงค์ให้นักเรียนมาสมัครเรียน โดยการให้สวัสดิการเรียนฟรี เช่น ทุนการศึกษา สวัสดิการรถรับส่ง ชุดนักเรียน อุปกรณ์การเรียน และปัจจัยสนับสนุนการเรียนอื่น ดำเนินการออกคำสั่งคณะกรรมการดำเนินการแนะแนวและคำสั่งคณะกรรมการรับนักเรียนใหม่ ประจำปีการศึกษา โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงลึก เข้าถึงผู้ปกครองและชุมชน กำหนดแนวทางการจัดหางบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินการ และนำผลการดำเนินการไปสรุป และวางแผนในการดำเนินงานการรับนักเรียนใหม่

ในปีการศึกษาและยุทธศาสตร์ถัดไป ส่งผลให้โรงเรียนตระพังพิทยาคม มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกฤต ยืนยงเดชา (2554 : 15) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ มีคณะให้เลือกศึกษามาก และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการประชาสัมพันธ์ได้ทั่วถึง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอันดับหนึ่งอีก คือ เพื่อน การเลือกศึกษาต่อตามเพื่อนมีอิทธิพลกับกลุ่ม ตัวอย่างสูงมาก รองลงมาคือ รุ่นพี่ และการมีมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในฝัน เป็นมหาวิทยาลัย ที่เหมาะสมกับตัวเอง เลือกตามความต้องการของผู้ปกครอง และเลือกตามคำโฆษณา ประชาสัมพันธ์หรือ ประกาศ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าโรงเรียนตระพังพิทยาคม จะเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ก็สามารถนำแบบอย่างและแนวทางจากผลการศึกษาของ ธนกฤต ยืนยงเดชา มาปรับใช้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิผลในการรับนักเรียนได้

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ ได้ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการโดยการปรับโครงสร้างการบริหารโรงเรียน มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและพัฒนาตามแนวทางของโรงเรียนตระพังพิทยาคม โรงเรียนมีผลการประเมินคุณภาพภายในตามเกณฑ์ที่กำหนด จากผลการดำเนินงาน ปีการศึกษา 2561 ทั้ง 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม : อยู่ในระดับ ดีเลิศ นอกจากนี้ยังดำเนินการให้มีครูครบตามเกณฑ์ และมีครบกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องจากโรงเรียนตระพังพิทยาคม ได้ศึกษาสภาพปัญหาทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ของโรงเรียนตระพังพิทยาคม ทั้งด้านจำนวนนักเรียน ที่การขาดความเชื่อมั่นและยอมรับจากชุมชนและผู้ปกครอง ผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่สุดที่จะต้องพลิกวิกฤตเป็นโอกาส หาหนทางในการกอบกู้สถานการณ์ของโรงเรียน โดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิผล ส่งผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ มีประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ ส่งผลโรงเรียน และผู้บริหารได้รับรางวัลยกย่องเชิดชูเกียรติ ระดับชาติ จากการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Grant (2001 : 65) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารและ เหตุการณ์วิกฤตส่งผลดีต่อความสำเร็จของผู้บริหารได้อย่างไร พบว่า เหตุการณ์วิกฤตเป็นสิ่งที่ หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งการจัดการกับวิกฤตส่งผลทั้งทางบวกและทางลบผู้บริหารจะต้องใช้โอกาส ที่จะนำในช่วงภาวะวิกฤตโดยต้องมีความกล้าหาญและ

ต้องรู้จักการสื่อสารที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่มีแบบแผนที่แน่ชัด ต้องอาศัยสัญชาตญาณและความเชื่อพื้นฐาน ในฐานะ นักการศึกษาที่จะเลือกทางในการแก้ปัญหาที่จะส่งผลดีต่อนักเรียนพวกเขาเชื่อว่าเมื่อเกิดปัญหา เขาจะต้องเป็นผู้นำและต้องตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องทำหน้าที่แก้ปัญหาวิกฤต ถ้ายึดหลักว่าต้องทำเพื่อให้นักเรียนการตัดสินใจภายใต้ความกดดันก็มักจะเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง การบริหารจัดการที่มุ่งเน้นประสิทธิผล ยังสอดคล้องกับ เออเกอร์ (Eager, 1987: 1974-A) ศึกษากลยุทธ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและคณะครู ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่ 1) การแสดงให้เห็นว่ามีความสนใจต่อนักเรียน 2) การภูมิใจโรงเรียนและความสำเร็จของนักเรียน 3) การให้โปรแกรมการเรียนที่มีคุณภาพแก่นักเรียน 4) มีความเชื่อว่าเราเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล 5) ความสนใจในนักเรียนแต่ละคน 6) ฟังความคิดเห็นของนักเรียน 7) จัดหลักสูตรที่สนองต่อวัตถุประสงค์ของโรงเรียน 8) มีการเอาใจใส่ดูแลนักเรียน 9) พัฒนาโปรแกรมการเรียนที่นักเรียนพอใจ 10) เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักเรียน 11) มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองถึงความก้าวหน้าของนักเรียน 12) แจ้งให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจนถึงพฤติกรรมที่เขาควรประพฤติอยู่ในระดับดีมาก

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพวิชาการ ได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับสถานศึกษาของนักเรียน ปีการศึกษา 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 พบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.48 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2560 พบว่า มีค่าเฉลี่ย 34.04 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.27 นอกจากนี้ นักเรียนไม่มีผลการเรียน 0, ร และ มส. ในปีการศึกษา 2560 และปีการศึกษา 2561 และที่สำคัญคือ นักเรียน ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการ จากระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาคใต้ และระดับชาติ จากผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพวิชาการดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรคุปต์ บุญเกษม และคณะ (2560 : 227) ที่ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยเน้นด้านการจัดการศึกษาและด้านคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พบว่าการพยายามจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ และพยายามยกระดับคุณภาพของผู้เรียน สอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสามัญ วิชาหลักตามตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัด ตาม มาตรฐานการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ปีการศึกษา 2555 พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ นั้นผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานคิดเป็นร้อยละ 98 ในด้านคุณภาพของผู้เรียนนั้นผลการประเมินเป็นที่น่าพึงพอใจ นอกจากนี้ สมจิต เสนาวิเศษ (2553 : 18) ได้สรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้สูงขึ้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และด้านคุณภาพผู้เรียน โดยมุ่งไปที่การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เกิดทักษะการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และมุ่งให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดวัยเรียน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อส่งส่งและสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสามารถบริหารจัดการศึกษาให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพตามสภาพและบริบทของโรงเรียนด้วยวิธีการและรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลาย

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ ผลการคัดกรองนักเรียนตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2559 – 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 จากการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน 8 ด้าน มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ด้านการเรียนลดลง ร้อยละ 12.87 ด้านสุขภาพร่างกายลดลง ร้อยละ 11.50 ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรมลดลง ร้อยละ 22.00 ด้านเศรษฐกิจลดลง ร้อยละ 12.00 ด้านการคุ้มครองนักเรียนลดลง ร้อยละ 23.37 ด้านสารเสพติดลดลง ร้อยละ 9.00 ด้านความปลอดภัยลดลง ร้อยละ 16.50 และด้านพฤติกรรมทางเพศลดลง ร้อยละ 9.12 และผลการออกกลางคัน ปีการศึกษา 2559 – 2561 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2558 พบว่า มีนักเรียนออกกลางคัน ลดลง ร้อยละ 2.38 และจากผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผล ทำให้โรงเรียนได้รับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเด่น ประจำปี 2561 ประเภทสถานศึกษาขนาดเล็ก จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ซึ่งจากผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์เสริมสร้างเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังกล่าว สามารถเชื่อมโยงกับข้อค้นพบของสุมาลี ทองงาม (2555 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนวัดโคกอนมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการที่ เกี่ยวข้องกับการบริหาร จัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการ รายงานผลการบริหารจัดการ ที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ 2) แนวทางการพัฒนา และส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือได้ดำเนินงานพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการ

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากการพัฒนาโรงเรียน ได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือ โรงเรียนระพีวิทยาคม ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ และการสนับสนุนความร่วมมือในลักษณะกิจกรรมจากองค์กรต่าง ๆ ในช่วงระยะปีการศึกษา 2559 - 2561 เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของศิริพร ตันติยศ (2550 : บทคัดย่อ) เรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนทั้ง 8 องค์กรประกอบ ได้แก่ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน การใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านภาวะผู้นำ ผู้นำเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม การติดต่อสื่อสาร การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กร (เครือข่ายโรงเรียน) แบบมีส่วนร่วม และบรรยากาศการมีส่วนร่วม เป็นองค์ประกอบ มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ ขณะที่ ชัยนต์ วรรณะภูติ (อ้างถึงในชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ, 2553 : 18) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ไว้ คือ ต้องมีองค์ความรู้ และ กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเน้นย้ำความสำคัญของความรู้ เครือข่ายอย่างชัดเจน นอกจากนี้แล้ว (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ, 2553 : 21 - 27) ยังได้กล่าวถึงแนวทางในการบริหาร เครือข่ายไว้ 3 แนวทาง คือ ด้านกลไกการบริหารที่ต้องมีทั้งแนวตั้งและแนวนราบ ซึ่งกลไกการบริหารแนวนราบนั้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ด้านศักยภาพของเครือข่ายในการดำเนินกิจกรรม และด้านการพัฒนาองค์กรเครือข่ายและแกนนำชุมชน ซึ่งเน้นย้ำในเรื่องความสัมพันธ์ การสื่อสารเครือข่ายอย่างชัดเจน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2545 : 28 - 35) ได้มีการอ้างอิงถึงระบบการบริหารเครือข่ายไว้หลาย ประเด็น คือ การจัดผังกลุ่มเครือข่าย (Mapping) การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเครือข่าย (Role and Responsibility) การจัดระบบติดต่อสื่อสาร (Communication System) การ จัดระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning System) และการจัดระบบสารสนเทศ (Information System) ขณะเดียวกัน Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน จิรประภา อัครบวร และประยูร อัครบวร, 2552 : 39 - 69) ก็ได้เสนอองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ด้าน ของการ

บริหารเครือข่าย โดยมีด้าน “การพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ” เป็นด้านหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้แนวคิดทฤษฎีเครือข่าย (Network) เครือข่ายการจัดการศึกษา (Educational Management Network) ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารเครือข่ายและ การมีส่วนร่วมในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ คือ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การ ออกแบบเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การบูรณาการและเชื่อมโยง การดำเนินการ และการวัดผล การประยุกต์ใช้ระบบ IT และการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากร Goldsmiths and Eggers (อ้างถึงใน ประยูร อัครบวร, ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ, 2553 : 35) ส่วนผลการศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายชุมชน และครู ที่มีต่อแนวทางบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนตระพังพิทยาคม พบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มพัฒนาแนวทางบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กโดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนตระพังพิทยาคม ตลอดจนได้เห็นผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงมีความพึงพอใจกับการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของโรงเรียนตระพังพิทยาคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ 1 การเพิ่มจำนวนนักเรียน

1.1.1 ควรค้นหาแนวทางแก้ปัญหาเพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์การรับนักเรียน โดยการสำรวจข้อมูลสภาพแวดล้อม ภูมิศาสตร์ ชุมชน ประชากร และนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

1.1.2 ควรกำหนดปฏิทินการทำงาน กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณที่ใช้ดำเนินการ กำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่ทำขาย เพื่อดึงดูดให้นักเรียนมาสมัครเรียน โดยการให้สวัสดิการเรียนฟรี เช่น ทุนการศึกษา สวัสดิการรถรับส่ง ชุดนักเรียน อุปกรณ์การเรียน และปัจจัยสนับสนุนการเรียนอื่น เป็นต้น

1.1.3 ควรดำเนินการออกคำสั่งคณะกรรมการดำเนินการแนะแนวและคำสั่งคณะกรรมการรับนักเรียนใหม่ ประจำปีการศึกษา โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงลึก เข้าถึงผู้ปกครองและชุมชน

1.1.4 ควรกำหนดแนวทางการจัดหางบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์

1.1.5 ควรมีการกำกับติดตาม การดำเนินงานทุกขั้นตอน ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนการดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินการ และนำผลการดำเนินการไปสรุป และวางแผนในการดำเนินงานการรับนักเรียนใหม่ ในปีการศึกษาและยุทธศาสตร์ถัดไป

1.2 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

1.2.1 ควรปรับปรุงระบบการบริหารจัดการโดยการปรับโครงสร้างการบริหารโรงเรียน มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและพัฒนาตามแนวทางของโรงเรียน

1.2.2 ควรดำเนินการให้มีครูครบตามเกณฑ์ และมีครบกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื่องมาจากการขาดแคลนครูส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ของโรงเรียน ทำให้เกิดการขาดความเชื่อมั่นและการยอมรับจากชุมชนและผู้ปกครอง

1.2.3 ควรพลิกวิกฤตเป็นโอกาส หาหนทางในการกอบกู้สถานการณ์ของโรงเรียน โดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้

1.3 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ 3 การพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ

1.3.1 ควรเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

1.3.2 ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เกิดทักษะ การแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย สามารถนำวิธีการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3.3 ควรจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดด้วยเรียน โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าและการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ

1.3.4 ควรมุ่งเน้นให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด ให้สามารถบริหารจัดการและจัดการศึกษาให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพตามสภาพและบริบทของโรงเรียนด้วยวิธีการและรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลาย

1.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4.1 ควรมีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมจากคณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.4.2 ควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.4.3 ควรมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการรายงานผลการบริหารจัดการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้

1.4.4 ควรมีแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง

1.5 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาโรงเรียน

1.5.1 ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ และการสนับสนุนความร่วมมือในลักษณะกิจกรรมจากองค์กรต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

1.5.2 ควรมีการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล โดยเน้นกิจกรรมที่ทำร่วมกัน การใช้เทคโนโลยี ทักษะด้านภาวะผู้นำ การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายโรงเรียน เน้นบรรยากาศการมีส่วนร่วม และมีองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้

1.5.3 ควรส่งเสริม สนับสนุน ให้เครือข่ายการมีส่วนร่วม มีองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ และเน้นย้ำความสำคัญของเครือข่ายการมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน